

جدول مقایسه ای پیشنهادات اصلاحی در مورد قوانین خانواده

وضعیت فعلی	کمیسیون مدنی شورای عالی توسعه قضایی	مرکز امور مشارکت زنان (دانشگاه مفید قم)	مهرانگیز منوچهریان	میمنت چوبک	فراکسیون زنان مجلس ششم	شورای فرهنگی و اجتماعی زنان	لایحه حمایت خانواده	طرح اصلاح موادی از فصل نکاح قانون مدنی (۲۲ نفر ارنمایندگان مجلس هفتم)
ماده ۹۰۵: رد بخش باقی مانده از ترکه به صاحبان فرض: "اگر برای متوفی وارثی به غیر از فریضه باشد زائد از فریضه به آنها رد می شود."		"اگر برای متوفی وارثی به غیر از زوج و زوجه نباشد زائد از فریضه به آنها رد می شود."	از ترکه میت هر صاحب فرض حصه خود را می برد و بقیه به صاحبان قرابت می رسد و اگر صاحب قرابتی در آن طبقه مساوی با صاحب فرض در درجه نباشد باقی به صاحب فرض رد می شود. مگر در مورد زوج و زوجه که به آنها رد نمی شود لیکن اگر برای میت وارثی به غیر از زوج یا زوجه نباشد زائد از فریضه به زوج یا زوجه رد می شود.					
ماده ۹۴۰: در عقد موقت زن ارث ندارد.		در نکاح موقت شرط توارث به نفع زوجین یا یکی از آن دو معتبر و نافذ است.	نسخ					
ماده ۹۴۲ (تقسیم ارث بین زنهای زوج)		حذف	نسخ					

			زوجین از تمام اموال یکدیگر ارث می برند.	ماده فوق به نحوی اصلاح شود که زن صاحب فرض شرعی خود که همانا یک چهارم و یک هشتم از کل ترکه است ، بشود.	نسخ	" زوج و زوجه ای که دارای فرزند از همسر متوفی باشد از تمامی اموال یکدیگر ارث می برند در غیر اینصورت زوجه تنها از تمام اموال منقول از هر قبیل که باشد و ابنیه و اشجار ارث می برد"	ماده ۹۴۶: زوج از تمام اموال زوجه ارث می برد لیکن زوجه فقط از اموال ذیل: اموال منقوله ابنیه و اشجار
			حذف	در صورت اصلاح ماده ۹۴۶ به شرح فوق این ماده حذف شود.			۹۴۷ ماده: زوجه از قیمت ابنیه و اشجار ارث می برد و نه از عین آنها و طریقه تقویم آن است که ابنیه و اشجار با فرض استحقاق بقا در زمین بدون اجرت تقویم می گردد.
			زوجه می تواند اجرت المثل ایام زندگی خود را از ماترک متوفی با جلب نظر کارشناس ویا				ماده ۹۴۸: هرگاه در مورد ماده قبل ورثه از ادای قیمت ابنیه و اشجار امتناع کند زن می تواند

			رعایت بند (الف) تبصره (۶) قانون اصلاح مقرارت مربوط به طلاق مصوب ۱۳۷۱/۸/۲۸ مطالبه کند.				حق خود را از عین آنها استیفا کند.
			در صورت نبودن هیچ وارث دیگر بمغیر از زوج و زوجه، هر کدام تمام ترکه همسر متوفای خود را می برد.	در صورتی که زوجه تنها وارث زوج منوفی باشد رد باقی ترکه به وی الهی خلاف شرع نیست.			ماده ۹۴۹: در صورت نبود هیچ وارث دیگر به غیر از زوج یا زوجه شوهر تمام ترکه زن متوفاه خود را می برد، لیکن زن فقط نصیب خود را و بقیه ترکه شوهر در حکم مال اشخاص بلاوارث و تابع ماده ۸۶۶ خواهد بود.
					بند ۶ از ماده ۹۷۶ نسخ می شود.	بند ۴ ماده ۹۷۶: کسانی که پدر آنها خارجی بوده و در ایران متولد شده اند و حداقل یکی از والدین آنها نیز در ایران متولد شده باشد. بند ۸ به ماده ۹۷۶ قانون مدنی به شرح زیر افزوده می گردد : کسانی که از پدر خارجی و مادر ایرانی در خارج متولد شده باشند و مدت ده سال در حضانت مادر	ماده ۹۷۶ - اشخاص ذیل تبعه ایران محسوب می شوند : 1- کلیه ساکنین ایران به استثنای اشخاصی که تبعیت خارجی آنها مسلم باشد. تبعیت خارجی کسانی مسلم است که مدارک تابعیت آنها مورد اعتراض دولت ایران نباشد . 2- کسانی که پدر آنها ایرانی است اعم از اینکه در ایران یا در خارج متولد شده باشند . 3- کسانی که در ایران

						<p>متولدشده وپدرومادرانان غيرمعلوم باشند . - 4كساني كه درايران ازپدرومادرخارجي كه يكي ازآنها درايران متولدشده بوجودآمده اند . - 5كساني كه درايران ازپدري كه تبعه خارجه است بوجودآمده وبلافاصله پس ازرسيدن به سن هجده سال تمام لااقل يكسال ديگردرايران اقامت كرده باشند والاقبول شدن آنها به تابعيت ايران برطبق مقرراتي خواهدبودكه مطابق قانون براي تحصيل تابعيت ايران مقرر است . - 6هرزن تبعه خارجي كه شوهرايراني اختياركند . - 7هرتبعه خارجي كه تابعيت ايران راتحصيل كرده باشد . تبصره - اطفال متولدازنمايندگان سياسي وكنسولي خارجه مشمول فقره ٤و٥ نخواهند بود .</p>	<p>در ايران اقامت داشته و پس از رسيدن به هيچده سالگي يكسال ديگر در ايران اقامت كرده و تابعيت پدر را قبول نكرده باشند.</p>
--	--	--	--	--	--	---	---

						<p>عبارات زیر به عنوان تبصره ماده ۹۷۸ قانون مدنی افزوده می گردد: کسانی که از مادر ایرانی و پدر خارجی متولد شده اند ، در صورت فوت پدر یا وقوع طلاق و قرار گرفتن تحت حضانت و سرپرستی مادر تا 18 سالگی در ایران، می توانند از هیات وزیران تقاضای تابعیت ایرانی کنند در صورتی که دولت صلاح بداند می تواند بدون رعایت شرایط تابعیت تحصیلی تابعیت ایران به آنها اعطا کند.</p>	<p>ماده ۹۷۸: نسبت به اطفالی که در ایران از اتباع دولی متولد شده اند که در مملکت متنوع آنها اطفال متولد از اتباع ایرانی را به موجب مقررات تبعه خود محسوب داشته و رجوع آنها را به تبعیت ایران منوط به اجازه می کنند معامله متقابله خواهد شد.</p>
--	--	--	--	--	--	---	--

						<p>کسانی که به امور عام المنفعه ایران خدمت یا مساعدت شایانی کرده باشند و همچنین اشخاصی که دارای مادر ایرانی هستند و یا دارای عیال ایرانی هستند و از او اولاد دارند و یا دارای مقامات عالی علمی و متخصص در امور عام المنفعه می باشند و تقاضای مرود به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران را می نمایند در صورتی که دولت ورود آنها را به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران بداند بدون رعایت شرط اقامت ممکن است با تصویب هیات وزیران به تابعیت ایران قبول شوند</p>	<p>ماده ۹۸۰- کسانی که به امورعالم المنفعه ایران خدمت یا مساعدت شایانی کرده باشند و همچنین اشخاصی که دارای عیال ایرانی و از او اولاد دارند و یا دارای مقام عالی علمی و متخصص در امور عام المنفعه هستند و تقاضای ورود به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران را می نمایند در صورتیکه دولت ورود آنها را به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران صلاح بداند بدون رعایت شرط اقامت ممکن است با تصویب هیئت وزراء به تبعیت ایران قبول شوند.) اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب (۱۳۷۰)</p>
--	--	--	--	--	--	---	--

				<p>الحاق تبصره : چنانچه زن در صورت غیبت شوهر دچار عسر و حرج شده و به علت عدم انفاق شوهر به وی در مضیقه باشد زن بتواند با رعایت ماده ۱۱۲۹ و ۱۱۳۰ قانون مدنی درخواست طلاق مند و گذشتن مدت چهار سال ضرورت نداشته باشد.</p>		<p>هر گاه شخصی یک سال تمام غایب مفقود الاثر باشد زن او می تواند تقاضای طلاق کند و دادگاه او را طلاق دهد.</p> <p>تبصره ۱ - دادگاه موظف به نشر آگهی در دو نوبت متوالی هر کدام به فاصله یکماه در یکی از جراید کنیر الانتشار و انتظار سه ماه پس از آخرین آگهی است.</p> <p>تبصره ۲- در صورت مطالبه زوجه مستحق مهریه و نفقه ایام عده خواهد بود.</p>	<p>ماده ۱۰۲۹ - هرگاه شخصی چهارسال تمام غایب مفقود الاثر باشد زن او می تواند تقاضای طلاق کند در این صورت با رعایت ماده ۱۰۲۳ حاکم اورا طلاق میدهد</p>
--	--	--	--	---	--	---	---

				<p>احیای ماده ۱۰۳۶ قانون مدنی و الحاق یک تبصره به آن مبنی بر جبران خسارات معنوی یا امکان مطالبه خسارت معنوی</p>		<p>هر گاه اثبات شود خواستگار از حق خود در عدول از نامزدی سوء استفاده نموده و موجب ابراد خسارت به نامزد خود شده است باید آن را جبران نماید.</p>		<p>ماده ۱۰۳۶ قانون مدنی که در حال حاضر حذف شده است. اگر یکی از نامزدها وصلت منظور را بدون علت موجهی بهم بزنند در حالی که طرف مقابل یا ابوی او یا اشخاص دیگر به اعتماد وقوع ازدواج مغرور شده و مخارجی کرده باشند طرفی که وصلت را بهم زده است باید از عهده خسارت وارده برآید ولی خسارات مزبور فقط مربوط به مخارج متعارفه خواهد بود.</p>
--	--	--	--	---	--	--	--	---

				سن مناسب برای ازدواج معین شود. و عقد دختر قبل از رسیدن به سن بلوغ حذف شود.				ماده ۱۰۴۱ - عقد نکاح دختر قبل از رسیدن به سن ۱۳ سال تمام شمسی و پسر قبل از رسیدن به سن ۱۵ سال شمسی منوط است به اذن ولی به شرط رعایت مصلحت با تشخیص دادگاه صالح
--	--	--	--	--	--	--	--	--

				حذف ماده	نسخ	<p>نکاح دختر یا پسری که به سن بلوغ رسیده است قبل از رسیدن به سن رشد موقوف به اذن ولی یا قیم اوست و هرگاه ولی یا قیم بدون علت موجه از دادن اذن مضایقه کند ولایت در نکاح ساقط و در این صورت دختر یا پسر غیر رشید می تواند به دادگاه صالح مراجعه و با معرفی کامل شخصی که می خواهد با او ازدواج نماید و شرایط کامل نکاح و مهری که بین آنها قرار داده شده و اثبات غیر موجه بودن مخالفت ولی یل قیم از ازدواج بگیرد و پس از اخذ اجازه به دفتر ازدواج مراجعه و نسبت به ثبت آن اقدام نماید.</p> <p>تبصره: دادگاه مراتب را به ولی یا قیم اطلاع می دهد و هر گاه ظرف ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ پاسخی ندهد یا پاسخ موجهی</p>	<p>ماده ۱۰۴۳: نکاح دختر یا باکره اگرچه به سن بلوغ رسیده باشد موقوف به اجازه پدر یا جد پدر او است و هر گاه پدر یا جد پدری بدون علت موجه از دادن اجازه مضایقه کند اجازه او ساقط و در این صورت دختر می تواند با معرفی کامل مردی که می خواهد با او ازدواج نماید و شرایط نکاح و مهری که بین آنها قرار داده شده است پس از اخذ اجازه از دادگاه مدنی خاص به دفتر ازدواج مراجعه و نسبت به ثبت ازدواج اقدام نماید. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰)</p>
--	--	--	--	----------	-----	---	---

							<p>ابراز ننماید، دادگاه در صورت عدم پاسخ و یا پس از اجراز غیر موجه بودن پاسخ، رسیدگی نموده و تصمیم مقتضی اتخاذ می نماید.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

<p>در صورتی که ولی یا قیم در محل حاضر نباشد و استیذان از آنها نیز عادتاً غیر ممکن باشد و دختر و پسر بالغ قصد ازدواج داشته باشند می توانند با کسب اجازه از دادگاه و به ترتیب مذکور در ماده پیشین ازدواج نمایند.</p>				<p>حذف ماده</p>	<p>نسخ</p>		<p>در صورتی که ولی یا قیم در محل حاضر نباشد و استیذان از آنها نیز عادتاً غیر ممکن باشد و دختر یا پسر غیر رشید نیز احتیاج به ازدواج داشته باشد وی می تواند با اذن دادگاه، اقدام به ازدواج نماید.</p>	<p>ماده ۱۰۴۴: در صورتی که پدر یا جد پدری در محل حاضر نباشند و استیذان از آنها نیز عادتاً غیر ممکن بوده و دختر نیز احتیاج به ازدواج داشته باشد، وی می تواند اقدام به ازدواج نماید. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰)</p>
					<p>دولت می تواند ازدواج بعضی از مستخدمین و مأمورین رسمی و محصلین دولتی را با کسی که تبعه خارجه باشد موقوف به اجازه مخصوص نماید</p>			<p>ماده ۱۰۶۱: دولت می تواند ازدواج بعضی از مستخدمین و مأمورین رسمی و محصلین دولتی را با زنی که تبعه خارجه باشد موقوف به اجازه مخصوص نماید.</p>

					مواد ۱۰۷۵ و ۱۰۷۶ و ۱۰۷۷ نسخ می‌شود.			ماده ۱۰۷۵ نکاح وقتي منقطع است که براي مدت معيني واقع شده باشد. ماده ۱۰۷۶ - مدت نکاح منقطع باید کلامعین شود. ماده ۱۰۷۷ - در نکاح منقطع احکام راجع به وراثت زن و به مهر او همانست که در باب ارث و در فصل آتی مقرر شده است .
--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>ماده ۲۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است از مهریه های بالتر از حد متعارف و غیر منطقی با توجه به وضعیت زوجین و مسائل اقتصادی کشور متناسب با افزایش میزان مهریه به صورت تصاعدي در هنگام ثبت ازدواج مالیات وصول نماید . ماده ۲۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است از مهریه های بالتر از حد متعارف و غیر منطقی با توجه به وضعیت زوجین و مسائل اقتصادی کشور متناسب با افزایش میزان مهریه به صورت تصاعدي در هنگام ثبت</p>				<p>مواد ۱۰۷۸ تا ۱۱۰۱ نسخ می شود.</p>	<p>یک تبصره به ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی به شرح زیر افزوده می گردد: در صورتی که مطالبه مهریه در سند ازدواج مقید به استطاعت زوج باشد زوجه حق مطالبه مهر به میزان استطاعت مالی زوج به دفعات تا بری الذمه شدن او دارد.</p>		<p>ماده ۱۰۸۲: به مجرد عقد؛ زن مالك مهر می شود و می تواند هر نوع تصرفی که بخواهد در آن بنماید.</p>
--	---	--	--	--	--	--	--	---

ازدواج مالیات
وصول نماید .

						<p>ماده ۱۰۸۳ - براي تاديه تمام ياقسمتي از مهرمي توان مدت ياقساطي قرارداد.</p>	<p>ماده ۱۰۸۳ قانون مدني به قرار زير تكميل مي گردد : براي تاديه تمام ي قسمتي از مهر مي توان مدت ي اقساطي قرارداد ، در اينصورت مهر موجل با انجلال نكاح حال مي گردد مگر آنكه علت انجلال درخواست طلاق از سوي زوج باشد.</p>
--	--	--	--	--	--	---	--

					ممکن است اختیار تعیین مهر به شوهر یا شخص ثالثی داده شود در این صورت زن نمی تواند بیش از مهر المثل و شوهر کمتر از مهر المثل تعیین نمایند و شخص ثالث باید مهر را به قدر متعارف تعیین نماید.		ماده ۱۰۸۹: ممکن است اختیار تعیین مهر به شوهر یا شخص ثالثی داده شود در این صورت شوهر یا شخص ثالث می تواند مهر را هر قدر بخواهد معین کند.
					ماده ۱۰۹۰ به قرار زیر اصلاح میگردد: هر گاه احد زوجین قبل از تعیین مهر بمیرد و تعیین مهر معتذر گردد در صورتیکه نزدیکی زن صورت گرفته باشد زن مستحق مهر المثل و در غیر اینصورت مستحق مهر المتعه است		ماده ۱۰۹۰: اگر اختیار تعیین مهر به زن داده شود زن نمی تواند بیشتر از مهر المثل معین نماید..
					تبصره زیر به ماده ۱۰۹۲ افزوده می گردد: ازاله بکارت از سوی زوج در حکم نزدیکی با زوجه است و در این صورت زوجه مستحق تمام مهر		ماده ۱۰۹۲: هرگاه شوهر قبل از نزدیکی زن خود راطلاق دهد زن مستحق نصف مهر خواهد بود و اگر شوهر بیش از نصف مهر را قبلا داده باشد حق دارد مازاد از نصف را عینا

						می شود.		یا مثلاً یا قیمتا استرداد کند.
ریاست خانواده با شوهر است ولی اعمال آن مشروط به رعایت مصلحت خانواده است و مرد نباید از آن سوء استفاده کند.			مشارکت زوجین در اخذ تصمیم های ضروری برای زندگی مشترک در صورت بروز اختلاف بین زوجین، حل آن با شورای خانواده باشد که در هر مرحله از افراد بصیر و آگاه به مسائیل خانوادگی، حقوقی و اجتماعی تشکیل گردد.	نسخ	در روابط زوجین مدیریت خانواده با شوهر است. تبصره : شوهر در این مسئولیت موظف به حفظ مصالح خانواده و حمایت از اعضای آن است.	در روابط زوجین مسئولیت اداره خانواده، از خصایص شوهر است. تبصره: روابط زوجین در نکاح موقت تابع توافق طرفین است.	ماده ۱۱۰۵ - در روابط زوجین ریاست خانواده از خصائص شوهر است .	
دادگاه در صورت درخواست زن یا سایر اشخاص واجب النفقه، میزان و ترتیب پرداخت نفقه آینده را تعیین می کند.			هزینه درمان و دارو و مخارج بیماری اعم از ساده و صعب العلاج و زایمان و جراحی ناشی از آن اگر زن فاقد درآمد باشد به عهده شوهر والا به عهده زن باشد.	نفقه زن به عهده شوهر است.		نفقه عبارت است از همه نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن از قبیل مسکن، البسته، غذا، اثاث منزل و هزینه های درمانی و بهداشتی یا مرض . (اصلاحی بموجب قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۸۱)	ماده ۱۱۰۶ - در عقد دائم نفقه زن بعهده شوهر است. ۱۱۰۷: نفقه عبارت است از همه نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن از قبیل مسکن ، البسه ، غذا ، اثاث منزل و هزینه های درمانی و بهداشتی و خادم در صورت عادت یا احتیاج به واسطه نقصان یا مرض . (اصلاحی بموجب قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۸۱)	

							باشد.	
						زن به مجرد عقد نکاح مستحق نفقه است ولی هر گاه بدون مانع مشروع از ادای وظایف زوجیت امتناع نماید حق مطالبه آن را نخواهد داشت.		ماده ۱۱۰۸: هر گاه زن بدون مانع مشروع از ادای وظایف زوجیت امتناع کند مستحق نفقه نخواهد بود.

				زن در عده وفات مستحق نفقه باشد.	- در صورتی که زن درآمدي نداشته باشد و علت طلاق هم از او ناشی نباشد مادام که شوهر نکرده است يك چهارم درآمد شوهر سابق به او تعلق می‌گیرد و حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه شوهر سابق نیز مشمول همین حکم است 2 - مردانی که قبل از اجرای این قانون زن خود را طلاق داده‌اند و علت طلاق ناشی از زن نبوده و زن درآمدي هم ندارد باید يك پنجم درآمد ماهیانه خود را (مادام که زن شوهر نکرده است) به وی بدهند و همین حکم در مورد حقوق بازنشستگی و حقوق وظیفه آنان نیز جاری است. ماده ۱۱۱۰ اصلاحی - در عده وفات زن در صورتی مستحق نفقه است که خود درآمدي نداشته باشد همچنین است در صورت حمل از شوهر که تا زمان وضع حمل حق نفقه خواهد داشت ولو از خود درآمدي داشته باشد.			ماده ۱۱۰۹ - نفقه مطلقه رجعیه در زمان عده برعهده شوهر است مگر اینکه طلاق در حال نشوز واقع شده باشد لیکن اگر عده از جهت فسخ نکاح یا طلاق بائن باشد زن حق نفقه ندارد مگر در صورت حمل از شوهر خود که در این صورت تا زمان وضع حمل حق نفقه خواهد داشت . ماده ۱۱۱۰ - در ایام عده وفات ، مخارج زندگی زوجه عندالمطالبه از اموال اقاربی که پرداخت نفقه به عهده آنان است (در صورت عدم پرداخت) تامین می‌گردد. اصلاحی بموجب قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۸۱
					تبصره ای به شرح زیر به ماده ۱۱۱۱ قانون مدنی افزوده می‌گردد: نفقه زوج قابل		ماده ۱۱۱۱: زن می‌تواند در صورت استتکاف شوهر از دست دادن نفقه به محکمه رجوع کند در این	

						<p>تہا تر نیست . زوجہ می تواند با اذن حاکم شرع نفقہ خود را از محل فروش اموال و اثاث البیت شوہر تامین و استیفاء نماید و در صورت متعذر شدن وصول نفقہ و اجرای حکم مذکور در مادہ ۱۱۲۹ رفتار خواہد شد.</p>		<p>صورت محکمہ میزان نفقہ را معین و شوہر را بہ دادن آن محکوم خواہد کرد. مادہ ۱۱۱۲ - اگر اجراء حکم مذکور در مادہ قبل ممکن نباشد مطابق مادہ ۱۱۲۹ رفتار خواہد شد</p>
					نسخ			<p>مادہ ۱۱۱۲ : در عقد انقطاع زن حق نفقہ ندارد، مگر اینکه شرط شدہ یا آنکہ عقد مبنی بر آن جاری شدہ باشد.</p>
					<p>زن در منزلی کہ شوہر تعیین می کند سکنی می نماید و خود نیز می تواند اقامتگاہی مستقل داشته باشد.</p>	<p>تبصرہ: در نکاح موقت سکونت زن در منزل شوہر الزامی نیست، مگر اینکه بر خلاف آن توافق شدہ باشد.</p>	<p>مادہ ۱۱۱۴ - زن باید در منزلی کہ شوہر تعیین می کند سکنی نماید مگر آنکہ اختیار تعیین منزل بہ زن دادہ شدہ باشد.</p>	

				<p>اگر بودن زن با شوهر در يك منزل متضمن خوف ضرر بدني يا روحي يا مالي يا شرافتي براي زن باشد زن مي‌تواند مسكن عليحده اختيار كند و در صورت ثبوت مظنه هر يك از ضررهاي مزبور محكمه حكم بازگشت به منزل شوهر نخواهد داد و مادام كه زن در بازگشت به منزل شوهر معذور است نفقه او بر عهده شوهر است هرچند خود مستقلاً درآمدي داشته باشد.</p>			<p>ماده ۱۱۱۵ - اگر بودن زن با شوهر در يك منزل متضمن خوف ضرر بدني يا مالي يا شرافتي براي زن باشد زن مي‌تواند مسكن عليحده اختيار كند و در صورت ثبوت مظنه ضرر مزبور محكمه حكم بازگشت به منزل شوهر نخواهد داد و مادام كه زن در بازگشت به منزل مزبور معذور است نفقه بر عهده شوهر خواهد بود.</p>
			<p>ماده ۱۸ قانون حمايت از خانواده احيا شود. ماده ۱۸: شوهر مي‌تواند با تاييد دادگاه زن خود را از اشتغال به هر شغلي كه منافي مصالح خانوادگي يا حيثيت خود يا زن باشد منع كند. زن نيز مي‌تواند از دادگاه چنين تقاضايي را به نمايد. دادگاه در صورتي كه اختلالي در امر معيشت خانواده ايجاد نشود مرد را از اشتغال به شغل مذكور منع مي‌كند.</p> <p>تبصره زير اضافه شود:</p> <p>در صورت اشتغال زن قبل از ازدواج و اشتغال زن با اجازه شوهر بعد از ازدواج مرد نتواند زن را از اشتغال منع كند. و چنانچه منع كار زوجه از طرف زوج به</p>	<p>زن مستقلاً مي‌تواند در خارج از خانه كار كند. ۱۱۱۷ مكرر - كار زن در خانه مانند كار خارج از خانه داري ارزش است.</p>	<p>هر يك از زوجين در صورتي كه شغل همسر را منافي مصالح خانوادگي يا حيثيت خود بدانند مي‌تواند از دادگاه تقاضي رسيدگي نمايد. دادگاه چنانچه اختلالي در امر معيشت خانواده ايجاد نشود فرد را از اشتغال به شغل مذكور منع خواهد كرد.</p>		<p>ماده ۱۱۱۷ - شوهر مي‌تواند زن خود را از حرفه يا صنعتي كه منافي مصالح خانوادگي يا حيثيات خود يا زن باشد منع كند.</p>

				فصد اضرار به زن باشد به استناد قاعده سوء استفاده از حق، مرد مکلف به جبران خسارت شود.				
				الحاق تبصره به ماده ۱۱۱۸: اموالی که در طول زندگی با مساعی و تلاش زن در خانه برای مرد به وجود می آید مال مشترک محسوب و در صورت جدایی تکلیف اموال توسط دادگاه مشخص می شود.	1- اموال قبل از نکاح و اموالی که به موجب ارث یا وصیت یا هبه بهر يك از زوجین برسد دارای اختصاصی آنان را تشکیل می دهد 2- هر يك از زوجین می توانند در دارایی اختصاصی خود هر تصرفی که می خواهند بکنند. ماده ۱۱۱۸ مکرر 1- دارایی مربوط به دوران نکاح اعم از منقول و غیر منقول بین زن و شوهر مشترك است، و انتقال یا رهن تمام یا قسمتی از این دارایی مشترك از طرف هر يك از زوجین بدون رضای دیگری باطل است 2- اداره اموال مشترك خانواده با زوجین است.			ماده ۱۱۱۸ - زن مستقلامی تواند در دارایی خود هر تصرفی را که می خواهد بکند.
	ماده ۲۳- اختیار همسر دائم بعدی، منوط به اجازه دادگاه پس از احراز توانایی مالی مرد و تعهد اجراء عدالت بین همسران می باشد . تبصره- در صورت تعدد ازدواج چنانچه مهریه حال			ماده ۱۴ قانون حمایت خانواده سال ۴۶ احیاء شود. تعداد زنان اعم از نکاح دائم و منقطع محدود به چهار زن باشد ازدواج بیش از آن در هر یک از انواع ازدواج ممنوع گردد. و مقررات کیفری برای کسی که از مقررات ازدواج مجدد تخلف میکند در نظر گرفته شود. ماده ۱۴: هرگاه مرد	الف - خانواده تشکیل می شود از زن و شوهر و فرزندان آنها. ب - نکاح بیش از يك نوع نیست و آن هم دائم است. ج - هیچ کس نمی تواند در آن واحد بیش از يك زن داشته باشد. تبصره - این قانون ناظر به گذشته نیست و از تاریخ اجراء معتبر است.	به منظور حفظ کيان خانواده ثبت واقعه ازدواج دائم و طلاق و رجوع و ازدواج موقت پیش از سه ماه و بذل مدت طبق مقررات الزامی است. هر کس بدون ثبت در دفاتر رسمی مبادرت به امور فوق نماید به حبس تعزیری از سه ماه و یک روز تا یک سال محکوم می گردد.		ماده ۱۶ : مرد نمی تواند با داشتن زن همسر دوم اختیار کند مگر در موارد زیر: 1- رضایت همسر اول. 2- عدم قدرت همسر اول به ایفای وظایف زناشویی. 3- عدم تمکین زن از

<p>شوهر.</p> <p>4- ایتلا زن به جنون یا امراض صعب العلاج موضوع بندهای 5 و 6 ماده 8.</p> <p>5- محکومیت زن وفق بند 8 ماده 8.</p> <p>6- ایتلا زن به هر گونه اعتیاد مضر برابر بند 9 ماده 8.</p> <p>7- ترك زندگي خانوادگي از طرف زن.</p> <p>8- عقیم بودن زن.</p> <p>9- غایب مفقودالاثَر شدن زن برابر بند 14 ماده 8.</p> <p>ماده 17: متقاضی باید تقاضانامه ای در دو نسخه به دادگاه تسلیم و علل و دلایل تقاضای خود را در آن قید نماید. يك نسخه از تقاضانامه ضمن تعیین وقت رسیدگی به همسر او ابلاغ خواهد شد. دادگاه با انجام اقدامات ضروري و در صورت امکان تحقیق از زن فعلی و احراز توانایی مالی مرد و اجرای عدالت در مورد بند يك ماده 16 اجازه اختیار همسر جدید خواهد داد. به هر حال در تمام موارد</p>	<p>تبصره 1- هر گاه تمديد یا تکرار ازدواج موقت کمتر از سه ماه؛ مجموعاً بیش از سه ماه گردد مشمول حکم این ماده است. تبصره 2- هر گاه ثابت شود رعایت مقررات قانونی متخلفین اعم از عاقد و متعاقدين به مجازات فوق محکوم می گردند.</p>	<p>بخواهد با داشتن زن همسر دیگری اختیار نماید باید از دادگاه تحصیل اجازه کند. دادگاه وقتی اجازه اختیار همسر تازه خواهد داد که با انجام اقدامات ضروري و در صورت امکان تحقیق از زن فعلی توانایی مالی مرد و قدرت او را به اجرای عدالت احراز کرده باشد. هرگاه مردی بدون تحصیل اجازه از دادگاه مبادرت به ازدواج نماید به مجازات مقرر در ماده 5 قانون ازدواج مصوب 1310- 1316 محکوم خواهد شد.</p>	<p>باشد و همسر اول آن را مطالبه نماید، اجازه ثبت ازدواج مجدد منوط به پرداخت مهریه زن اول است .</p>	
--	--	--	--	--

							<p>مذکور این حق برای همسر اول باقی است که اگر به خواهد گواهی عدم امکان سازش از دادگاه به نماید.</p> <p>هرگاه مردی با داشتن همسر بدون تحصیل اجازه از دادگاه مبادرت به ازدواج نماید به حبس جنحه ای از شش ماه تا یک سال محکوم خواهد شد همین مجازات مقرر است برای عاقد و سردفتر ازدواج و زن جدید که عالم به ازدواج سابق مرد باشند.</p> <p>در صورت گذشت همسر اولی تعقیب کیفری یا اجرای مجازات فقط درباره مرد و زن جدید موقوف خواهد شد. ماده ۶۴۵: به منظور حفظ کیان خانواده ثبت واقعه ازدواج دائم؛ طلاق و رجوع طبق مقررات الزامی است؛ چنانچه مردی بدون ثبت در دفاتر رسمی مبادرت به ازدواج دائم؛ طلاق و رجوع نماید به مجازات حبس تعزیری تا یکسال محکوم می گردد. (ماده ۶۴۵ قانون مجازات اسلامی)</p>
					<p>وکالت مزبور می تواند به نحو مطلق اعطاء شود لیکن در هر حال زوجه برای صدور گواهی امکان سازش باید به دادگاه مراجعه کند.</p>		<p>ماده ۱۱۱۹ - طرفین عقد ازدواج می توانند هر شرطی که مخالف با مقتضای عقدمزبور نباشد در ضمن عقد ازدواج یا عقد لازم دیگر بنمایند مثل اینکه شرط شود هرگاه شوهر زن</p>

- در صورتی که نکاح به وسیله طلاق منحل شود دارای مشترک خانواده بین زوجین بالسویه تقسیم می شود و اگر انحلال به علت فوت یکی از زوجین باشد زوج بازمانده نصف دارای مشترک را به عنوان سهم شرکت خود از آن

					<p>دارايي مي برد و بقيه بين وراث متوفي كه زوج بازمانده هم جزء آنان است (طبق مقررات همين قانون) تقسيم مي شود.</p> <p>2. در صورت فوت هر يك از زوجين زوج بازمانده فرض خود را از دارايي اختصاصي زوج متوفي مي برد و بقيه بين ساير وراث متوفي تقسيم مي شود.</p>			<p>ديگر بگيرد يادردمدمت معيني غائب شود يا ترك انفاق نمايد يا برعليه حيات زن سوء قصد كند يا سوء رفتاري نمايد كه زندگاني آنها با يكديگر غير قابل تحمل شود زن و وكيل و وكيل در توكيل باشد كه پس از اثبات تحقق شرط در محكمه و صدور حكم نهائي خود را مطلقه سازد.</p>
					<p>عقد نكاح به فسخ يا به طلاق يا مرگ يكي از زوجين منحل مي شود.</p>			<p>ماده ۱۱۲۰ - عقد نكاح به فسخ يا به طلاق يا به بذل مدت در عقد انقطاع منحل مي شود.</p>
			<p>اجراي حق فسخ نكاح موضوع مواد (۱۱۲۱)، (۱۱۲۲)، و (۱۱۲۳) قانون مدني مصوب ۱۳۰۷/۲/۱۸ و اصلاحات و الحاقات بعدي آن منوط است به تايد حداقل دو نفر پزشك متخصص و جلب نظر سازمان پزشكي قانوني</p>			<p>جنون مستقر هر يك از زوجين و نيز زمين گيري، نايبنايي از دو چشم، برص، جذام و بيماريهاي مسري و لاعلاجي چون ايدز، هپاتيت و عوارض و بيماريهاي كه معالجه آنها به مدت طولاني نيازمند است</p>	<p>جنون هر يك از زوجين به شرط استقرار اعم از اينكه مستمر يا ادواري باشد براي طرف مقابل موجب حق فسخ است. عيوب ديگري كه مانع نزديكي يا موجب ضرر جبران ناپذيري براي همسر يا فرزندان مشترك باشد، موجب حق فسخ است مشروط بر</p>	<p>ماده ۱۱۲۱: جنون هر يك از زوجين به شرط استقرار اعم از اينكه مستمر يا ادواري باشد براي طرف مقابل موجب حق فسخ است.</p>

					در صورتی که قبل از نزدیکی باشد موجب خیار فسخ و بعد از آن در صورت مراجعه به حاکم از موجبات طلاق است	اینکه طرف مدت یکسال از تاریخ رجوع به حاکم درمان نشود.	
				عیوب ذیل در مرد موجب حق فسخ برای زن خواهد بود: 1- ناتوانی جنسی که به تصدیق پزشک غیر قابل علاج باشد یا مرد در مدتی که دادگاه معین می‌کند معالجه نکند2 - خصی3 - مقطوع بودن آلت تناسل.	عیوب ذیل در مرد موجب حق فسخ برای زن خواهد بود: 1- ناتوانی جنسی که به تصدیق پزشک غیر قابل علاج باشد یا مرد در مدتی که دادگاه معین می‌کند معالجه نکند2 - خصی3 - مقطوع بودن آلت تناسل.	ماده ۱۱۲۲ - عیوب زیر در مرد موجب حق فسخ برای زن خواهد بود: ۱ - خصا ۲ - عنن به شرط این که ولو يك بار عمل زناشویی را انجام نداده باشد. ۳ - مقطوع بودن آلت تناسلي به اندازه اي که قادر به عمل زناشویی نباشد. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰) ۲) عنن به شرط اینکه در مدت یکسال بهبود نیاید و يك بار عمل زناشویی را انجام نداده باشد. ۳) مقطوع بودن آلت تناسلي به اندازه اي که قادر به عمل زناشویی نباشد.	ماده ۱۱۲۲ - عیوب ذیل در زن موجب حق فسخ برای مرد خواهد بود . ۱ - قرن . ۲ - جذام ۳ - برص ۴ - افشاء ۵ - زمین گیری ۶ - نابینائی از هر دو چشم
			عیوب ذیل در زن در صورت عدم امکان مداوا در مدت یک سال، موجب حق فسخ برای مرد خواهد شد. ۱ - قرن . ۲ - جذام ۳ - برص ۴ - افشاء	عیوب ذیل در زن موجب حق فسخ برای مرد خواهد بود: 1- قرن. 2- افشاء.	بندهای ۲، ۳ و ۵ از ماده ۱۱۲۲ حذف و ماده مذکور به قرار ذیل اصلاح می گردد : عیوب ذیل در زن موجب حق فسخ برای مرد خواهد بود: ۱- قرن ۲- افشاء	عیوب ذیل در زن چنانچه قابل درمان نباشد موجب حق فسخ برای مرد خواهد بود. قرن افشاء	

				ضمنا برص و جذام از عیوب مشترک محسوب و در صورت ابتلاء شوهر به بیماری های فوق زن نیز حق فسخ خواهد داشت.				
					جنون در زن و مرد و ناتوانی جنسی در مرد هر گاه بعد از عقد هم حادث شود موجب حق فسخ خواهد بود.			ماده ۱۱۲۵ - جنون و عین درمرد هرگاه بعد از عقد هم حادث شود موجب حق فسخ برای زن خواهد بود.
					هر گاه یکی از زوجین مبتلا به بیماریهایی نظیر ایدز، هپاتیت و بیماریهای مقاربتی گردد به طوری که خطر ابتلاء دیگری برود دیگری حق امتناع از آمیزش را دارد و این امتناع نشوز تلقی نخواهد شد. در صورت دوام این وضعیت بیش از شش ماه هر یک از زوجین می توانند درخواست جدایی کنند. تبصره: در وضعیت فوقی زوجه موقت حق درخواست الزام زوج به بذل مدت از دادگاه را دارد و دادگاه در صورت امتناع، از سوی زوج بذل مدت خواه کرد. تبصره: در نکاح منقطع مشروط به انفاق، هرگاه اجبار مشروط علیه به انجام شرط ممکن			ماده ۱۱۲۷: هر گاه شوهر بعد از عقد مبتلا به یکی از امراض مقاربتی گردد زن حق خواهد داشت که از نزدیکی با او امتناع نماید و امتناع به علت مزبور مانع حق نفقه نخواهد بود.

						<p>نباشد و تضمینات فوق صورت نگیرد به درخواست زن، شوهر اجبار به بذل مدت می شود.</p>	
					<p>در صورت استنکاف شوهر از دادن نفقه و عدم امکان اجرای حکم محکمه و الزام او به دادن نفقه زن می تواند برای طلاق به محکمه رجوع کند. همچنین است در صورت عجز شوهر از دادن نفقه در مورد زنی که درآمد شخصی نداشته باشد.</p>	<p>در صورت استنکاف یا عجز شوهر از دادن نفقه یا عدم امکان اجرای حکم موضوع ماده ۱۱۱۱ این قانون زن می تواند درخواست جدایی کند و دادگاه زوج را وادار به طلاق می کند و در صورت امتناع زوج از طلاق، او را طلاق می دهد مگر آنکه تضمینات منجز، مطلق و کافی برای جبران نفقه پرداخت نشده و تامین نفقه آینده سپرده شود</p>	<p>ماده ۱۱۲۹: در صورت استنکاف شوهر از دادن نفقه و عدم امکان اجرا حکم محکمه و الزام او به دادن نفقه زن می تواند برای طلاق به حاکم رجوع کند و حاکم شوهر را اجبار به طلاق می نماید. همچنین در صورت عجز شوهر از دادن نفقه.</p>

					<p>فسخ نکاح هنگامی نیز مقدور است که یکی از طرفین دیگری را فریبی داده باشد که بدون آن فریب نکاح واقع نمی‌شده است.</p>			<p>ماده ۱۱۳۰ - در صورتی که دوام زوجیت موجب عسر و حرج زوجه باشد، وې مي تواند به حاکم شرع مراجعه و تقاضای طلاق کند، چنانچه عسر و حرج مذکور در محکمه ثابت شود، دادگاه می تواند زوج را اجبار به طلاق نماید و در صورتی که اجبار میسر نباشد زوجه به اذن حاکم شرع طلاق داده می شود. () اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰)</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--

ماده ۱۱۳۳: مرد می تواند با رعایت شرایط مقرر در این قانون با مراجعه به دادگاه تقاضای طلاق همسرش را بنماید.	هر گاه دادگاه تشخیص دهد که تقاضای طلاق از طرف زوج دلیل موجهی ندارد و سوء استفاده از حق است، به آن ترتیب اثر نخواهد داد.	یک تبصره به شرح زیر به ماده ۱۱۳۳ قانون مدنی افزوده می گردد: تبصره ۱- توکیل مطلق زوجه در طلاق یا عقد خارج لازم دیگر صحیح و معتبر است. در صورت اعمال وکالت مزبور از سوی زوجه دادگاه	طلاق فقط به موجب حکم محکمه صورت می گیرد و علل طلاق منحصرآ عبارت است از: 1- زنا - 2- امراض روحی غیرقابل علاج 3- عدم توافق اخلاقی یا آزار جسمی 4- ... 5- امراض ساری 5- عقیم بودن تا ۱۵ سال از تاریخ نکاح 6- ... 7- استنکاف شوهر از دادن نفقه.	مفاد ماده واحده اصلاح قانون طلاق جایگزین ماده ۱۱۳۳ شود و تبصره ۸ به شرح ذیل به ماده واحده اضافه شود: در صورتی که طلاق به قصد اضرار زن باشد مرد ملزم به جبران خسارت مادی و معنوی گردد.	مرد تحت شرایط پیش بینی شده در قانون می تواند زن خود را طلاق دهد.
			در صورتی که طلاق به قصد اضرار زن باشد مرد ملزم باشد که تا یکسال هر ماهه به زن		

۱. ماده واحده:

از تاریخ تصویب این قانون زوجهایی که قصد طلاق و جدایی از یکدیگر را دارند بایستی جهت رسیدگی به اختلاف خود به دادگاه مدنی خاص مراجعه و اقامه دعوی نمایند. چنانچه اختلاف فیما بین از طریق دادگاه و حکمین، از دو طرف که برگزیده دادگاهند (آنطور که قرآن کریم فرموده است) حل و فصل نگردید دادگاه با صدور گواهی عدم امکان سازش آنان را به دفاتر رسمی طلاق خواهد فرستاد، دفاتر رسمی طلاق حق ثبت طلاقهایی را که گواهی عدم امکان سازش برای آنها صادر نشده است، ندارند. در غیر اینصورت از سر دفتر خاطی، سلب صلاحیت به عمل خواهد آمد.

تبصره ۱: نحوه دعوت از حکمین و بررسی صلاحیت آنان به عهده دادگاه مدنی خاص است که آئین نامه اجرایی آن طرف ۲ ماه توسط دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

تبصره ۲: گزارش کتبی مبنی بر عدم امکان سازش با توجه به کلیه شروط ضمن عقد و مطالب مندرج در اسناد ازدواج جمهوری اسلامی ایران و نیز تعیین تکلیف و صلاحیت سرپرستی فرزندان و حل و فصل مسائل مالی با امضای حکمین شوهر و زن مطلقه و همچنین گواهی کتبی سلامت روانی زوجین در صورتیکه برای دادگاه مدنی خاص مشکوک باشد به دادگاه باید تحویل گردد.

تبصره ۳: اجرای صیغه طلاق و ثبت آن در دفتر، موکول به تادیه حقوق شرعی و قانونی زوجه (اعم از مهریه، نفقه، جهیزیه، و غیر آن) بصورت نقد می باشد مگر در طلاق خلع یا مبارات (در حد آنچه بذل شده) و یا رضایت زوجه و یا صدور حکم قطعی اعسار شوهر از پرداخت حقوق فوق الذکر.

تبصره ۴: در طلاق رجعی گواهی کتبی اسکان زوجه مطلقه در منزل مشترک تا پایان عده الزامی است. و در صورت تحقق رجوع، صورتجلسه طلاق ابطال و در صورت عدم رجوع در مهلت مقرر، صورتجلسه طلاق تکمیل و ثبت می گردد، صورتجلسه تکمیلی طلاق با امضاء زوجین و حکمین و عدلین و سردفتر و مهر دفتر خانه معتبر است.

تبصره ۵: دادگاه مدنی خاص در مواقع لزوم می تواند از بین بانوان واجد شرایط قانون شرایط انتخاب قضات مشاور زن داشته باشد.

تبصره ۶: پس از طلاق در صورت درخواست زوجه مبنی بر مطالبه حق الزحمه کارهایی که شرعاً بعهده وی نبوده است، دادگاه بدواً از طریق تصالح نسبت به تامین خواسته زوجه اقدام مینماید. و در صورت عدم امکان تصالح، چنانچه ضمن عقد یا عقد خارج لازم، درخصوص امور مالی، شرطی شده باشد طبق آن عمل می شود، در غیر این صورت، هرگاه طلاق بنا به درخواست زوجه نباشد، و نیز تقاضای طلاق ناشی از تخلف زن از وظایف همسری یا سوءاخلاق و رفتار وی نباشد، به ترتیب زیر عمل می شود:

الف - چنانچه زوجه کارهایی را که شرعاً بعهده وی نبوده، به دستور زوج و با عدم قصد تبرع انجام داده باشد، و برای دادگاه نیز ثابت شود، دادگاه اجرت المثل کارهای انجام گرفته را محاسبه و بپرداخت آن حکم می نماید.

ب - در غیر مورد بند ((الف)) با توجه به سنوات زندگی مشترک و نوع کارهاییکه زوجه در خانه شوهر انجام داده و وسع مالی زوج، دادگاه مبلغی را از باب بخشش (نحله) برای زوجه تعیین می نماید.

تبصره ۷: گواهی وجود یا عدم وجود جنین توسط پزشک دیصلاح و آزمایشگاه مربوطه باید تحویل گردد.

				<p>مقرری متناسب به دارایی خود بپردازد.</p> <p>در صورتی که درخواست طلاق به استناد ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی به احاط عسر و حرج زن باشد، در صورت اثبات سوء معاشرت مرد در دادگاه و درخواست زن، اجرت المثل کارهایی که زن تبرعا انجام نداده است محاسبه و پرداخت شود.</p>		<p>بدون نیاز به احراز یا اثبات قید و شرطی ترتیب اثر خواهد داد.</p>		
				<p>هر يك از زن و شوهر مي‌تواند دادخواست طلاق به محكمه تقديم كند و محكمه در صورتی که دليل متقاضی را معتبر و موجه بداند حكم طلاق صادر مي‌كند. ماده ۱۱۳۴ مكرر - اتباع خارجي و اقلیت‌هاي مذهبي مقيم ايران از حيث موانع و شرايط و احكام نكاح تابع مذهب يا قانون كشور خود هستند ولي در مورد طلاق افراد اقلیت‌هاي مذهبي يا اتباع خارجي در ايران بايد به محكمه رجوع كنند و محكمه مطابق قواعد كشور يا مذهب آنان به دعوي طلاق رسيدگي خواهد كرد و اگر طلاق در قانون آنان به اختيار مرد باشد مطابق اين قانون به دعوي طلاق آنان رسيدگي خواهد شد.</p>			<p>ماده ۱۱۳۴ - طلاق بایديه صيغه طلاق و در حضور لا اقل دو نفر مرد عادل که طلاق را بشنوند واقع گردد.</p>	

				<p>در صورت ازدواج مادر، در صورتی که مصلحت کودک ایجاب نماید که حضانت با مادر باشد و شوهر جدید با امر حضانت کودک موافق باشد، اتخاذ تصمیم در مورد ادامه حضانت مادر با دادگاه خواهد بود.</p>	<p>هنگام صدور حکم طلاق محکمه حضانت طفل را به هر يك از مادر و پدر یا شخص یا موسسه‌ای که صلاح بداند واگذار می‌کند و این واگذاری باید با کلیه شرایط و مشخصات آن در حکم طلاق قید شود. در هر صورت نفقه و مخارج تعلیم و تربیت طفل با پدر است</p>	<p>مگر آنکه در صورت اخیر به تشخیص دادگاه ادامه حضانت مادر به مصلحت طفل و مناسب تر به حال او باشد.</p>	<p>اگر مادر در مدتی که حضانت طفل به او است مبتلابه جنون شود یا به دیگری شوهر کند حق حضانت با پدر خواهد بود ولی در صورت فوت پدر یا عدم صلاحیت او ازدواج مادر مانع اولویت او در حضانت نیست.</p>	<p>ماده ۱۱۷۰ در مدتی که حضانت طفل به او است مبتلابه جنون شود یا به دیگری شوهر کند حق حضانت با پدر خواهد بود.</p>
					<p>در صورت فوت یکی از ابویین حضانت طفل با آنکه زنده است خواهد بود.</p>			<p>ماده ۱۱۷۱: در صورت فوت یکی از ابویین حضانت طفل با آنکه زنده است خواهد بود هر چند متوفی پدر طفل بوده و برای او قیم معین کرده باشند.</p>
	<p>هر گاه دادگاه تشخیص دهد توافق راجع به ملاقات ، حضانت، نگهداری و سایر امور مربوط به طفل بر خلاف مصلحت وی باشد یا در صورتی که مسئول حضانت از انجام تکالیف</p>				<p>هرگاه در اثر عدم مواظبت یا انحطاط اخلاقی پدر یا مادری که طفل تحت حضانت اوست صحت جسمانی یا روحی یا تعلیم و تربیت طفل در معرض خطر باشد محکمه می‌تواند به تقاضای اقربای طفل یا به تقاضای دادستان یا به تقاضای موسسات رسمی غیر دولتی حمایت یا هدایت کودکان هر تصمیمی را که برای حضانت طفل مقتضی بداند اتخاذ کند.</p>			<p>ماده ۱۱۷۳: هر گاه در اثر عدم مواظبت یا انحطاط اخلاقی پدر یا مادری که طفل تحت حضانت اوست، صحت جسمانی و یا تربیت اخلاقی طفل در معرض خطر باشد، محکمه می‌تواند به تقاضای اقربای طفل یا تربیت اخلاقی طفل در معرض خطر باشد، محکمه می‌تواند به تقاضای اقربای طفل و یا به تقاضای قیم او یا به تقاضای رئیس حوزه قضائی هر تصمیمی را که برای حضانت طفل</p>

<p>مقرر براي حضانت خودداري نمايد يا مانع ملاقات طفل تحت حضانت يا اشخاص ذي حق شود مي تواند هر تصميمي كه به مصلحت طفل باشد از جمله واگذاري امر حضانت به ديگري يا تعيين شخص ناظر با پيش بيني حدود نظارت وي و نظاير آن مقرر نمايد.</p>							<p>مقتضي بدانند، اتخاذ كند. موارد ذيل از مصاديق عدم مواظبت و يا انحطاط اخلاقي هر يك از والدين است : ۱- اعتياد زيان آورنده الكل، مواد مخدر و قمار. ۲- اشتها به فساد اخلاق و فحشا، ۳ - ابتلا به بيماريهاي رواني با تشخيص پزشكي قانوني. ۴- سو، استفاده از طفل يا اجبار او به ورود در مشاغل ضد اخلاقي مانند فساد و فحشا، تكدي گري و قاچاق. ۵- تكرر ضرب و جرح خارج از حد متعارف. اصلاحی بموجب قانون اصلاح ماده ۱۱۷۲ قانون مدني مصوب ۷۶</p>
			<p>در صورتی كه ماده ۱۱۶۹ به شرح پيشنهادی اصلاح شود ماده ۱۱۷۵ نيازی به تغيير ندارد.</p>				<p>ماده ۱۱۷۵ - طفل رانمي توان از ابوين ويا زپدرويا مادري كه حضانت با اوست گرفت مگردر صورت وجود علت قانوني .</p>

					<p>ابوين مكلف هستند كه به تعليم و تربيت اطفال خويش اقدام كنند و نبايد آنها را مهمل بگذارند. در اين مورد مدعي خصوصي اقرباي طفل يا دادستان يا موسسات دولتي يا غيردولتي حمايت يا هدايت كودكان هستند. ماده ۱۱۷۸ مكرر - در صورتي كه ابوين تعليم و تربيت اطفال خود را مهمل بگذارند دولت به هزينه آنها تعليم و تربيت اطفال را به عهده خواهد گرفت.</p>			<p>ماده ۱۱۷۸: ابوين مكلف هستند كه در حدود توانائي خود به ترتيب اطفال خويش بر حسب مقتضي اقدام كنند و نبايد آنها را مهمل بگذارند.</p>
					<p>ابوين حق تنبيه طفل خود را دارند ولي به استناد اين حق نمي توانند طفل خود را خارج از حدود تاديب تنبيه نمايند و تنبيه نبايد با آزار جسمي همراه باشد.</p>			<p>ماده ۱۱۷۹ - ابوين حق تنبيه طفل خود را دارند ولي به استناد اين حق نمي توانند طفل خود را خارج از حدود تاديب تنبيه نمايند.</p>
					<p>طفل صغير تحت ولايت قهري مادر و پدر خود مي باشد و همچنين است طفل غير رشيد يا مجنون در صورتي كه عدم رشد يا جنون او متصل به صغر باشد.</p>			<p>ماده ۱۱۸۰ - طفل صغير تحت ولايت قهري پدر و جد پدري خود مي باشد و همچنين است طفل غير رشيد يا مجنون در صورتي كه عدم رشد يا جنون او متصل به صغر باشد.</p>
					<p>هر يك از پدر و مادر نسبت به اولاد خود ولايت دارند.</p> <p>اگر ارث يا مالي به فرزند برسد انتقال آن ارث يا مال از</p>			<p>ماده ۱۱۸۱ - هر يك از پدر و جد پدري نسبت به اولاد خود ولايت دارند.</p>

					طرف پدر یا مادر به دیگری باید با اجازه دادستان باشد.			
					هرگاه طفل هم پدر و هم مادر داشته باشد و یکی از آنها محجور و یا به عللی ممنوع از تصرف در اموال مولی علیه گردد ولایت قانونی او ساقط می‌شود.			ماده ۱۱۸۲ - هرگاه طفل هم پدر و هم جد پدری داشته باشد و یکی از آنها محجور یا بعلتی ممنوع از تصرف در اموال مولی علیه گردد ولایت قانونی او ساقط می‌شود.
				حدود اختیارات ولی قهری بعد از ضم امین به وی و حدود اختیارات امین منضم بعد از انتصاب به طور مشخص در قانون معلوم گردد. و با بررسی کامل فقهی در صورت امکان حدود و وظایف و اختیارات امین منضم به ولی قهری مانند قیم تعیین گردد				ماده ۱۱۸۴ - هرگاه ولی قهری طفل رعایت غبطه صغیر را ننماید و مرتکب اقداماتی شود که موجب ضرر مولی علیه گردد به تقاضای یکی از اقارب وی و یا به درخواست رئیس حوزه قضائی پس از اثبات، دادگاه ولی مذکور را عزل و از تصرف در اموال صغیر منع و برای اداره امور مالی طفل فرد صالحی را به عنوان قیم تعیین می‌نماید. همچنین اگر ولی قهری به واسطه کبر سن و یا بیماری و امثال آن قادر به اداره اموال مولی علیه

								<p>نباشد و شخصي را هم براي اين امر تعيين ننمايد طبق مقررات اين ماده فردي به عنوان امين به ولي قهري منضم مي گردد.اصلاحي بموجب قانون اصلاح ماده ۱۱۸۴ قانون مدني مصوب ۱۳۷۹</p>
				<p>مرجع حل اختلاف بين نظر ولي قهري و امين منضم و بالعكس، اخذ تصميم با دادگاه باشد.</p>				<p>ماده ۱۱۸۶ - درموردي كه براي عدم امانت ولي قهري نسبت به دارائي طفل امارات قويه موجود باشد مدعي العموم مكلف است از محكمه ابتدائي رسيدگي بعمليات اورا بخواهد محكمه در اين مورد رسيدگي كرده در صورتي كه عدم امانت او معلوم شود مطابق ماده ۱۱۸۴ رفتار مي نمايد.</p>

					هر يك از پدر و مادر بعد از وفات ديگري مي‌تواند براي اولاد خود كه تحت ولايت او مي‌باشند وصي معين كند تا بعد از فوت خود در نگهداري و تربيت آنها مواظبت کرده و اموال آنها را اداره نمايد.			ماده ۱۱۸۸ - هريك از پدر و جدپدري بعد از وفات ديگري مي‌تواند براي اولاد خود كه تحت ولايت اومي باشد وصي معين كند تا بعد از فوت خود در نگهداري و تربيت آنها مواظبت کرده و اموال آنها را اداره نمايد.
					هيچ يك از پدر و مادر نمي‌تواند با حيات ديگري براي مولي عليه خود وصي معين كند			ماده ۱۱۸۹ - هيچيك از پدر و جدپدري نمي‌تواند با حيات ديگري براي مولي عليه خود وصي معين كند.
					ممکن است پدر يا مادر به كسي كه به سمت وصايت معين کرده اختيار تعيين وصي بعد از فوت خود براي مولي عليه بدهد.			ماده ۱۱۹۰ - ممکن است پدر يا جدپدري به كسي كه به سمت وصايت معين کرده اختيار تعيين وصي بعد از فوت خود براي مولي عليه بدهد.
					پدر و مادر و وصي منصوب از طرف يكي از آنان ولي خاص طفل ناميده مي‌شود.			ماده ۱۱۹۱ - اگر وصي منصوب از طرف ولي قهري به نگاهداري يا تربيت مولي عليه و يا اداره امور او اقدام نكند يا امتناع از انجام وظائف خود نمايد منعزل مي‌شود.
				سن حضانت كودك به نفع او تغيير كند و در صورت بروز اختلاف بين مادر و پدر دادگاه اجازة	مادر و پدر متساوياً حق حضانت طفل و ولايت بر او را دارند و هر جا اختلافي در اين مورد پيش آيد محكمه هر يك			ماده ۱۱۹۶: براي حضانت و نگاهداري طفلي كه ابوين او جدا از يكدیگر زندگي مي‌كنند مادر تا

				<p>دارد بنا بر مصلحت کودک تصمیم بگیرد و در صورتی که مصلحت کودک ایجاب نماید، مدت حضانت مادر با توجه به اصل مصلحت کودک قابل تمدید باشد.</p>	<p>از آن دو یا شخص ثالث یا موسسه‌ای را که طفل باید نزد وی بماند معین خواهد کرد و در هر صورت نفقه و مخارج تعلیم و تربیت طفل با پدر است.</p> <p>ماده ۱۱۶۹ مکرر - نفقه و مخارج تعلیم و تربیت فرزند نامشروع به عهده پدر و مادر طبیعی اوست.</p>			<p>سن هفت سالگی اولویت دارد و پس از با پدر است.</p>
--	--	--	--	---	--	--	--	---

								<p>ماده ۱۲۱۰ - هیچکس رانمی توان بعد از رسیدن به سن بلوغ بعنوان جنون یا عدم رشد مجبور نمود مگر آنکه عدم رشد یا جنون او ثابت شده باشد. تبصره ۱ - سن بلوغ در پسر پانزده سال تمام قمری و در دختر نه سال تمام قمری است . تبصره ۲ - اموال صغیری را که بالغ شده است در صورتی می توان به اوداد که رشد او ثابت شده باشد. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰)</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	---

--	--	--	--	--	--	--	--	--

				سن مشخص برای اماره رشد، بعنوان مثال ۱۸ سال یا ۱۵ سال تعیین شود و امکان اثبات رشد قبل از سن تعیین شده برای پسر و دختری که به حد بلوغ شرعی رسیده اند از سوی دادگاه پیش بینی گردد.				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

								<p>قانون الحاق یک تبصره به ماده ۳۳۶ قانون مدنی:</p> <p>تبصره: چنانچه زوجه کارهایی را که شرعا به عهده وی نبوده و عرفا برای آن کار اجرت المثل باشد، به دستور زوج و با قصد عدم تبرع انجام داده باشد و برای دادگاه نیز ثابت شود دادگاه اجرت المثل کارهای انجام شده را محاسبه و به پرداخت آن حکم می نماید.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	---